

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1888. Första Kammaren. N:o 25.

Torsdagen den 19 april, f. m.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Föredrogs å nyo och hänvisades till statsutskottet Kongl. Maj:ts under gårdagen bordlagda nådiga proposition till Riksdagen angående ombyggnad af kongl. stora teaterns hus med mera.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran följande sislidne dag bordlagda ärenden, nemligen: konstitutionsutskottets utlåtande n:o 7, statsutskottets utlåtanden n:is 2 och 10 samt 36—46 äfvensom sammansatta stats- och bankoutskottets utlåtande n:o 4, lagutskottets utlåtande n:o 43 samt Första Kammarens tilltälliga utskotts utlåtande n:o 14.

Fortsattes föredragningen af bevillningsutskottets betänkande n:o 8, angående ännu oafgjorda delar af tullbevillningen.

27 punkten.

Bifölls.

28 punkten.

1 stycket.

Bifölls.

2 stycket.

Herr Carlheim-Gyllensköld: Det synes mig skäligen hårdt, att jordbrukaren skall betala tull på sådana frösorтер, som han för
Första Kammarens Prot. 1888. N:o 25.

*Tull å
timotejfrö
m. m.*

*Tull å
timotejfrö
m. m.
(Forts.)*

sitt ändamål behöver. Det finnes en hel mängd frösorтер, hvilka det är svårt att odla och bringa till mognad hos oss, men hvilka dock gifva utmärkta grönskördar, helst i blandningar. Den motivering, utskottet anfört, förefaller något underlig, och jag torde göra rättast i att förbigå densamma. Nu lärer man visserligen från motsidan anföra, att vi böra uppmuntra den inhemska fröproduktionen; men denna produktion kommer af sig sjelf att gå med stora steg framåt utan det tullskydd, hvarmed man nu velat välsigna denna detalj af jordbruksnäringen. Med erkännande af detta förhållande, att tull på frö skulle, långt ifrån att gagna jordbruket, snarare verka motsatsen, får jag i korthet yrka afslag på den föredragna punkten.

Herr Forssman: Utskottet har här föreslagit, att »timotej och öfriga slag af gräsfrö måtte åsättas en tull af 5 öre» samt längre ned, att »för klöfver och andra slag af frö, ej specificerade, måtte bestämmas en tull af 15 öre». Det är således nödvändigt att afgöra, huru vida en frösorтер, som icke är timotej eller klöfver, är att hänföra till »andra slag af gräsfrö» eller »frö af andra slag»; och då det är en så betydlig tullskilnad mellan »frö af andra slag» och »gräsfrö, andra slag», som emellan 15 öre och 5 öre, så är det att befara, att frö kommer att angifvas såsom gräsfrö, hvilket icke är gräsfrö. Jag befara — och denna mening har äfven uttalats från sakkunnigt håll — att det skall blifva svårt att vid tullbehandlingen afgöra, huru vida frö, som angifves såsom gräsfrö, äfven är att dit hänföra. Jag tror därför, att det vore lämpligt att icke hafva både gräsfrö, andra slag, och frö, andra slag, och på den grund tillåter jag mig hemställa, att ur 2 punkten orden: »och öfriga slag af gräsfrö» måtte utgå, och denna punkt i stället lyda: »att timotejfrö måtte åsättas en tull af 5 öre».

Herr Bexell: Jag yrkar bifall till den föredragna punkten.

Det går icke an, att vi protektionister äro så ensidiga, att vi endast sätta tull på alla de varor, vi kunna sälja. Enligt min åsigt behöfva vi icke köpa denna vara, då vi kunna producera den sjelfva i tillräcklig mängd; men om någon vill köpa den utifrån, så kan han också gerna betala tull.

Herr Carlheim-Gyllensköld: Herr grefve och talman, mine herrar! Jag tror icke, att svårigheterna ligga i den omständighet, som den näst föregående talaren påpekade. Svårigheterna ligga efter *mitt* förmenande i tullbehandlingen, när importörerna blanda klöfver och timotej eller klöfver och hundäxing med flera andra frösorтер med hvarandra. Huru skola tullmyndigheterna behandla en sådan vara? Detta är ett ytterligare skäl, hvarför jag håller på min anhållan om afslag. Man kan icke förutsätta, att tullmyndigheterna skola hafva rensningsmaskiner och sjelfva rensa och frän-sikta klöfverfröet, för att kunna lägga vederbörlig tull på timotej och hundäxing eller hvad det må vara för grässlag som ingår i blandningen. Att det kan uppstå tvekan, om en frösorтер är klöfver eller gräsfrö, anser jag omöjligt, ty enligt vanligt språkbruk räknas

till klöfver endast trebladiga foderväxter, hvilkas frön äro mycket lätta att skilja från de egentliga gräsarternas. Gräsen deremot, såsom timotej, rajgräs, hundäxing och en mängd andra sorter hafva en helt annan struktur och botanisk bestämning.

Som det således bör vara lätt för tullförvaltningen att skilja mellan gräs- och klöfverfrö, anser jag några svårigheter i nämnda afseende icke gerna böra förekomma.

*Tull å
timotejfrö
m. m.
(Forts.)*

Friherre Klinckowström: Hvad denna fråga beträffar, måste jag ansluta mig till halfprotektionisterna. Jag anser nemligen, i likhet med hvad Andra Kammaren beslutat, att någon tull på klöfverfrö icke bör sättas. Jag köper och konsumerar årligen ganska mycket klöfverfrö, och jag har mig väl bekant, att, åtminstone i vissa delar af landet och under vissa väderleksförhållanden, man icke alltid kan producera lämpligt klöfverfrö i vårt klimat för utsäde. Jag ber att få nämna, att i vissa delar af landet är det nästan nödvändigt att taga klöfverfröet utifrån, åtminstone under vissa ofördelaktiga år. I annat fall skulle vi icke kunna beså våra fält för erhållande af foderafkastning.

Hvad beträffar den proportion mellan klöfver- och timotejfrö, som utskottet här satt, vill jag äfven göra den anmärkning, att den icke är riktig. Jag har upptagit de fyra klöfversorter, som vanligen användas till utsädd, och af dessa kostar per skålpund svensk rödklöfver 48 öre, schlesisk klöfver 45 öre, hvitklöfver 55 öre och alsikeklöfver 50 öre. Medium af dessa fyra sorter gör 49 $\frac{1}{2}$ öre. Deremot kostar timotej 35 öre.

Om jag räknar ut den tull, som borde sättas på klöfver, på grund af hvad klöfver och timotej kosta sins emellan, så kan jag, om jag på timotej sätter en tull af 5 öre, i afseende på klöfver icke komma till högre än till 7,1 öre, och ändå har nu tullen satts till 15 öre, det vill säga mer än dubbelt mot hvad det borde vara, om man jemför timotejens värde med klöfverns värde. Prisen finnas angifna hos Sellberg vid Munkbron, der jag tager mitt frö, och kunna der kontrolleras.

Jag hade i går ämnat begära återremiss, för att utskottet skulle blifva i tillfälle att öfverlägga om dessa förhållanden och derigenom modifiera den allt för höga klöfvertullen, men när Andra Kammaren fattat ett beslut, som jag anser för oss landtbrukare och producenter fördelaktigt, vill jag förena mig i deras beslut i denna fråga, nemligen att klöfver och andra slag af frö, ej specificerade, måtte blifva fria från tull, men deremot timotej åsättas en tull af 5 öre. Då jag just nu blifvit upplyst af sekreteraren, att det endast vore fråga om timotej, så har jag visserligen icke något emot en tull derå af 5 öre, men när vi under diskussionens lopp kommit till frågan om klöfver, behöfver jag endast referera till mitt yttrande nu, att icke någon tull måtte derå sättas.

Herr Bennich: Jag vill icke yttra mig om sjelfva tullsatserna. Endast derpå vill jag fästa uppmärksamheten, att om Riksdagen antager de af utskottet föreslagna tullarne å timotej och öfriga slag

Tull å
timotejfrö
m. m.
(Forts.)

af gräsfrö» samt å »klöfver och andra slag af frö, ej specificerade», komma deraf antagligen att föränledas ganska stora svårigheter vid tullbehandlingen, och därför hemställer jag, om icke 2:dra passus i den föredragna punkten kunde i enlighet med herr Forssmans yrkande inskränkas till timotejfrö allenast. Vid hvad här yttrats om svårigheten att skilja mellan timotej samt klöfver och öfriga slag af frö tror jag icke att man bör fästa så synnerligt afseende. Dessutom tillåter jag mig, med anledning af hvad under diskussionen blifvit yttradt, tillkännagifva, att, om till tullbehandling förekommer en blandning af klöfver och timotej, och dessa två frösorter äro belagda med olika tullsats, så kommer enligt antagna grunder för tullbehandling den tullsats att tillämpas, som är den högsta. Men det är nu icke fråga om klöfverfrö utan endast om 2:dra passus, och i afseende derå instämmer jag med herr Forssman.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade herr grefven och talmannen, att beträffande det nu föredragna stycket af 28 punkten yrkats dels bifall till hvad utskottet i afseende derå hemställt, dels, af herr *Forssman*, att utskottets hemställan skulle bifallas med den ändring, att orden »timotej- och öfriga slag af gräsfrö» utbyttes mot ordet »timotejfrö», dels ock att utskottets ifrågavarande hemställan skulle afslås.

Härefter gjorde herr grefven och talmannen propositioner enligt dessa yrkanden och förklarade sig finna propositionen på antagande af herr *Forssmans* förslag vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf, och sedan såsom kontraposition dervid antagits afslag å utskottets ifrågavarande hemställan, uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller 2 stycket af 28 punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 8 med den af herr *Forssman* föreslagna ändring, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås ifrågavarande stycke.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—53;
Nej—46.

3 stycket.

Tull å
trädför.

Herr Hedlund: Genom hela utskottets betänkande går, kan man säga, ett missmod i afseende på den svenska industrien, ja en bankruttförklaring, nemligen så till vida, att det knappast skulle finnas någon handtering af dem, som utskottet vill skydda, hvilken icke förklarar vara mer eller mindre i behof af detta skydd, så vida den ej skall gå under. Den konklusion, som måste dragas af en sådan förklaring, är för vårt land ytterst nedslående. Men om vi i afseende på öfriga näringsgrenar stå tillbaka, så synes det efter min uppfattning vara högst besynnerligt, att vi icke skulle kunna odla tall- och granfrö till lika billigt pris och under lika fördelaktiga förhållanden som andra länder. Vi hafva dock tillräckligt både tall och gran, och om denna fröodling ännu icke nått den höjd, den borde, ligger det i sakens natur, att, när efterfrågan kommer, då kommer också produktionen af sig sjelf, synnerligast när vi få klart för oss, att våra egna frön äro de fördelaktigaste till besäning af våra skogsmarker. Här hafva i Sverige uppstått fröklängningsanstalter, för åstadkommande af frö, och jag har icke hört annat, än att de bära sig bra. Göra de det icke, så mycket sämre för dem. Här anmärkes först i detta fall liksom i många andra, att dessa artiklar äro åsatta tull särskildt i Tyskland, som ju är en stor auktoritet på detta område och mot hvilket man nu tyckes vilja utöfva reciprocitet. Jag har dock en alldeles motsatt åsigt; ty om Tyskland behöfver skydda sig mot det svenska skogsfröet, därför att det i Tyskland ej kan åstadkommas lika godt och billigt som i Sverige, så borde väl deraf följa, att Sverige *icke* behöfver skyddas mot det tyska fröet, men ej tvärt om.

I utskottets utlåtande talas om det dåliga frö, som vi genom en tull af 50 öre pr kilogram skulle kunna skyddas för, men detta faller inom en helt annan kategori af lagstiftningen. Dertill erfordras kontroller, det vill säga, särskilda kontrollanstalter och andra åtgärder, såsom t. ex. att hushållningssällskapen vid sina betydliga uppköp hålla sig till svenska fröproducenter, m. m. Huru vida det verkligen är tillförlitligt detta påstående, att det utländska skogsfröet är så ogynnsamt för åstadkommande af plantor, vet jag icke, men hvad jag vet, det är, att sedan 30 år tillbaka har det mesta af det frö, som användts, varit importeradt, och så vidt jag vet, har man icke dervid funnit några olägenheter, åtminstone endast i ringa mån. Det är erkänt, att det svenska skogsfröet är fördelaktigare, och därför böra vi sträfvat att göra det väl känt i utlandet, så att vi der kunna få en god marknad. Men, säger någon, vi kunna icke producera lika billigt som andra länder. Ja då ligger nära till hands att antaga, att vi arbeta under så ofördelaktiga förhållanden, att vi icke kunna få in fröet på den utländska marknaden. Om jag bjuder ut en vara under förklarande, att jag icke kan tillverka den annat än till mycket högre pris än den främmande producenten, och om jag då på samma gång bjuder ut varan till samma pris, så måste deraf dragas den slutsatsen, att det är en sämre kvalitet. Och om jag då försäkrar, att den är lika god och lika billig som andra länders, så är det gifvet, att de utländska konsumenterna dock misstänka, att

*Tull å
trädförö.*
(Forts.)

det måste häfta något vid denna tillverkning, som gör, att han bör akta sig för densamma. Jag tror således för min del, att ju mer man yrkar på tullsatser till skydd mot utlandet i fråga om exportartiklar, desto mer förminskar man det förtroende, som behöfves för att kunna exportera varan. Men här kommer en annan omständighet, som för mig är oförklarlig, den nemligen, att tullen ju icke bör fördyra priset på fröet. Vi hafva fått en bestämd förklaring, att tullarne icke fördyra priset på spanmål. Af alldeles samma skäl böra de icke heller fördyra fröet, och då är det likgiltigt, om man får tull på dessa artiklar, att särskildt nämna klöfverfröet. I afseende på denna fördyrings- eller icke-fördyringsteori beder jag att få återropa ett yttrande af chefen för landtförsvarsdepartementet, friherre Palmstjerna, från debatten i Andra Kammaren rörande öfningsanslagen till indelta armén. Han sade bland annat, att till följd af den nu införda tullen komma portionskostnaderna att höjas med omkring 40,000 kronor. Det vill således synas, som om åtminstone friherre Palmstjerna hade den villomeningen att anse, det tullar verka fördyrande af de varor, å hvilka de sättas; och har jag förut varit tveksam, så har jag fått ett ytterligare skäl för min åsigt till följd af en notis från Norrköping, af innehåll att dervarande bageriförening höjt priset på groft bröd med icke mindre än 10 öre per lispund. Gäller nu denna fördyrings-teori spanmålen, så måste den, såsom sagdt, ovilkorligen och i ännu högre grad gälla trädföröet. Läger man dertill, att det finnes många andra trädförön än utaf tall och gran, och det af sådana trädslag, hvaraf man icke insamlar frö i Sverige, så synes det vara höjdt öfver allt tvifvel, att tullen å trädförö icke må medgifvas.

Jag yrkar afslag på hela denna punkt.

Herr Bexell: Jag har för min del varit utskottet mycket tacksam, om det i afseende på ifrågavarande frösorser föreslagit totalt importförbud, och detta af det skäl, att jag vet att skogssädd af tysk tall- och granfrö misslyckats. Åtskilliga försök dermed hafva i min hemort blifvit gjorda. Fröet gror visserligen och skjuter upp samt fortsätter att växa till 20 å 30 års ålder, men trädet stannar sedan i växten och blifver martall. På en egendom, en af de största i Halland, begicks af en person, som mycket ifrade för skogsodling, misstag i detta afseende, hvilket nu visat sig till skada för landet och hans efterkommande. Jag använder sjelf mycket skogsfrö men köper endast svenskt sådant och direkt från producenten.

Då icke nu något importförbud kan ifrågakomma, får jag åtnöja mig med att yrka bifall till den föreliggande punkten.

Herr Carlheim-Gyllensköld: Jag erkänner villigt, att under andra förhållanden åtskilligt i denna punkt, eller rättare sagdt med annan formulering, denna punkt skulle hafva tilltalat mig. Men denna sak, liksom så många andra, har olika sidor, från hvilka den bör betraktas. Med afseende på tall- och granfrö skulle jag för min del hafva önskat, att de förevarande lagbestämmelserna omfattat alla utländska, hufvudsakligen amerikanska sorter af barrträdförö, hvaraf hos oss ännu icke något träd är så stort, att det kan sätta

mogna frön. Dessa sorter lemna i många fall en träprodukt af den öfverlägsna beskaffenhet, att de äfven för våra förhållanden skulle blifva af stort värde. Så till exempel är en af dessa sorter så härdig och motståndskraftig, att den planterad i stormkappor är alldeles ovärderlig, hvilket visat sig både på vestkusten under de hårdaste stormar och på andra ställen i landet. Andra slag äro så kådrika, att de gent emot fuktighet och vatten äro nästan oförstörbara, och andra finnas, som hafva andra, för speciella ändamål nyttiga egenskaper. Så för att nämna ett ytterligare exempel, Weymouthstallen, hvilken först i norden planterades i vårt grannland Danmark i dess statsskogar för omkring 90 år sedan. Detta särdeles vackra, men till virket ovanligt lösa träd betalas nu af svafvelsticksfabrikanter med ända till 50 proc. högre pris än ek, ehuru ekträd der är ganska dyrt. För alla skogsodlare, hvilka vilja införa nya goda arter, skulle odlingen försvaras genom värdets höjande med tullens belopp. Bevillningsutskottet skulle härför förmodligen svara, att det gör så litet, då dessa sorter i många fall äro så dyra, att de kosta ända till 20 kronor per skålpund, och den, som köper sådant frö, har äfven råd att betala en tull af 12 å 15 öre. Jag lemnar detta skäl i sitt värde. Säkert är, att en sådan tull skulle bidraga att försvara importen af dessa frösorter, hvaraf vi äro i behof och hvilka i framtiden skulle göra oss och landet stor nytta. — I den förevarande punkten har man icke särskildt nämnt lärkrädsfrön. Detta träd intager dock redan ett stort rum i skogshushållningen, och hvad särskildt frön deraf beträffar, är utklängningen deraf förenad med stora svårigheter; temperaturen får dervid icke öfverskrida 56°; i annat fall förlora fröna sin gröningsförmåga och för att utklängningen skall kunna verkställas fordras, att värmen icke är mindre än 50°. Både från Sibirien och Ryssland erhålles denna frösorrt af utmärkt beskaffenhet utaf solklängd vara, och äfven för denna skulle nu betalas tull vid införsel. Jag tror, att det under sådana förhållanden vore det viktigaste att helt och hållet afslå denna tullsats.

Hvad min granne till höger omtalat angående den skada och förlust, som orsakats genom användning af tyskt frö, får jag gifva honom rätt i. Det har speciellt i Halland visat sig olämpligt och förlustbringande att ej köpa inhemsk vara, men jag får komplettera hvad han sade med den upplysningen att, såsom ett kriterium, hvarpå man kan igenkänna tyskt frö, finnes alltid deri inblandadt fröet af en art kryptall, som är ett formligt skogsogräs och hvilken i framtiden kommer att bereda oss stora olägenheter. Den sätter mogna frön redan vid 18—20 års ålder, så att vårt svenska frö äfven kan blifva uppblandadt dermed. Detta är visserligen en olägenhet, men det finnes en annan sida af saken, som den siste talaren icke uppmärksammade, nemligen att det, hvad Halland beträffar, är hvars och ens ensak, om han använder förfalskad frö. Det finnes der en förening, som utan afgift tillhandahåller hvarje enskild reqvirent, som derom anmodar, frön till inköpspris, och har han icke god råd, eller önskar det, kan han till och med få det gratis. Således är i detta afseende ingen fara, och den som vänder sig till svenska

*Tull å
trädför.*
(Forts.)

*Tull å
trädförö.*
(Forts.)

frökontrollanstalter, i ändamål att bevara sig för tyskt frö, kan också vara säker om att endast behöfva köpa en god vara. Detta gäller allt om tyskt tallfrö. Hvad det tyska granfröet beträffar, har det icke visat några oarter under sin växttid hos oss; det bör enligt min mening därför fortfarande få vara tullfritt.

Jag tror, att i frågans närvarande skick det är allt skäl att rösta för afslag, hvarför jag hos herr grefven och talmannen anhåller om proposition derpå.

Herr Wallberg: Jag tillåter mig att yrka bifall till utskottets förslag så mycket hellre, som jag sjelf erfarit och i bevillningsutskottet konstaterat, huru misslyckade resultaten varit i Halland af användandet af utländskt skogsfrö, och jag föreställer mig, att genom den föreslagna tullen i någon mån importen deraf skall förhindras och försvåras. Det är stora förluster, som ådragas en jordegare, hvilken verkställer omfattande och präktiga skogsplanteringar men efter 25 års förlopp finner endast dåliga träd, som stannat i växten. Jag är öfvertygad, att hvar och en, som farit fram den gamla vägen öfver Hallandsås och der sett det dåliga resultatet af der verkställda planteringar och skogssådd, skall finna att något bör göras för att om möjligt förhindra upprepandet af sådana förluster. Det var en för detta ledamot af denna kammare, ryttmästare von Möller, som gjorde denna och många andra stora skogsplanteringar inom Halland, hvilka planteringar på grund af det förderfliga användandet af utländskt frö totalt misslyckats.

Med anledning af allt detta yrkar jag afslag på den upplästa punkten.

Herr Ekman: Hvar och en, som är förtrogen med insamlingen af skogsfrö och särskildt barrträdsfrö, lär kunna instämma med mig, att knappast något är så litet beroende af den egna omtanken och omsorgen som detta. Det inträffar i vårt land ganska ofta, att under loppet af många år de svenska tallarne icke lemna mogna frön. I allmänhet försöka de skogsegare, som äro omtänksamme och något sörja för skogens återväxt, att under de år, då barrträden lemna frön, insamla så mycket som möjligt för att sedan använda under de år, då tillgången på frö icke varit tillräcklig. Det händer emellertid rätt ofta, att mellantiden mellan de år, då tallen sätter frö, är så lång, att, om äfven det insamlats så mycket som möjligt under fröåren, förrådet likväl icke räcker till att fylla det årliga behovet. Har man då grundat sin skogshushållning på sådd och plantering, uppkommer ovilkorligen brist på frö, och så vida man icke vill se sin skogshushållningsplan förryckt, återstår ingenting annat än att skaffa frö för den nödiga återsådden från de trakter, der sådana finnas.

Detta har för mig inträffat många gånger, och jag har icke funnit skäl att ångra de inköp, jag gjort af utländskt vara. Men det gäller naturligtvis i afseende å inköp af dessa frön hvad som gäller i afseende på allt annat varuinköp, att man skall se sig för, så att man får god vara och icke köper hvad som helst.

Det är mycket ledsamt att höra, att skogsplanteringar i Halland misslyckats. För min del tror jag, att detta icke behöfver skrivas på den allmänna räkningen, att allt utländskt frö är dåligt eller icke passar för våra förhållanden, utan att man får medgifva, att vid inköpet af detta frö möjligen någon försumlighet blifvit begången, och att man möjligen icke skaffat sig de med afseende på förhållandena, der de skulle användas, bäst passande sorter. Derjemte ber jag få fästa herrarnes uppmärksamhet på, att det finnes många förträffliga frösorter, som skulle passa utmärkt för våra svenska förhållanden.

Häribland vill jag nämna lärkträdet, som är lämpligt och ganska bra, der man icke äsyftar något annat än en hastig återväxt och att så snart som möjligt få komma tillbaka och skörda de fält, der man utsatt frön. Vidare hafva vi sibiriska och österrikiska tallen, som också passa för våra förhållanden, för att icke nämna åtskilliga andra.

Alla dessa träd uthärda mycket väl det svenska klimatet, och jag tror, att de skogsegare, som genom sådd och plantering sörja för skogsåterväxten, skulle göra bäst i att icke uteslutande så svenska barrträdssorter, utan äfven inblandade sådana utländska, som trivas hos oss. Nu är det gifvet, att, bifaller Riksdagen bevillningsutskottets framställning om tull, skall denna i någon mån motverka införandet af en rationel skogshushållning samt införandet af odlingen af sådana utländska barrträd, som kunna passa hos oss.

Af dessa skäl och i den svenska skogshandteringens intresse ber jag att få yrka afslag på den föredragna punkten.

Herr Reuterswärd: Jag erkänner fullkomligt rigtigheten af den siste talarens yttrande, då han sade, att tallen hos oss icke lemna frö oftare än hvar 6, 7 eller 8 år. Detta är sant, men det förhåller sig så, efter den erfarenhet jag har, att detta inträffar icke samtidigt i hela landet, utan endast i vissa orter. Till och med på samma ort kunna tallar på ett ställe bära kottar, som gå i frö, under det att på ett annat ställe icke långt derifrån sådant icke förekommer.

Det vill säga: samma träd lemna för det mesta icke fullmoget frö oftare än jag nyss nämnde, men aldrig inträffar, som sagdt, ett dåligt fröår på en gång öfver hela vårt vidsträckta land. Hvad den olägenheten beträffar, att man här i landet icke skulle få frö i tillräcklig mängd, så är enligt min fulla öfvertygelse orsaken dertill den, att det nu ej lönar sig att taga vara derpå. Jag vet bestämdt, att man vid Omberg i Östergötland, när man vändt sig dit, kunnat få så mycket skogsfrö man behagat, och alla sådana requisitioner hafva med särdeles tacksamhet der mottagits, så att icke tror jag man behöfver lida brist på svenskt skogsfrö.

Såsom gammal skogsegare tillåter jag mig råda herrarne att, så vidt möjligt är, företrädesvis begagna sig af svenskt tallfrö och låta de utomeuropeiska länderna behålla sina träd för sig. För vårt klimat och våra förhållanden äro säkerligen den svenska granen och tallen mest lämpliga.

Den siste ärade talaren sade också, att om brist på denna vara

*Tull å
trädförö.*
(Forts.)

inträffar under flera år, så att förrådet toge slut, vore man tvungen att införskrifva utländskt frö. Jag vågar säga, att om detta skulle inträffa, åtminstone jag hellre skulle låta bli att så skog ett eller annat år, än att så sådant frö, som alstrar träd, hvilka efter 18—20 år stanna i växten eller tyna bort. Då väntar jag hellre och sår dubbelt så mycket ett annat år. Att i detta fall begagna dåligt, utländskt frö vore ungefär detsamma som att, då det är brist på hafre, använda slösäd till utsäde. Då handlar den klokare, som låter bli att så.

Jag anhåller, att kammaren måtte bifalla hvad utskottet här föreslagit.

Herr Casparsson: På grund af den nu förda diskussionen, och då meningarna här tyckas vara mycket delade samt man genom antagandet af utskottets förslag oförändradt möjligen skulle försvåra införandet af annat nyttigt skogsfrö, tager jag mig friheten yrka, att den förevarande punkten måtte få den förändrade lydelse, att å tall- och granfrö måtte sättas en tull af 50 öre, det vill säga att orden »äfvensom öfriga slag af trädförö» måtte ur punkten utgå.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr vice talmannen, som för en stund öfvertagit ledningen af kammarens förhandlingar, att vidkommande det stycke af 28 punkten, som nu föreläge till afgörande, yrkats dels bifall till hvad utskottet i afseende på nämnda stycke hemställt, dels, af herr *Casparsson*, att utskottets hemställan skulle bifallas i hvad den afsåge tall- och granfrö, men afslås i öfrigt, dels ock att utskottets förevarande hemställan skulle i sin helhet afslås.

Sedermera gjorde herr vice talmannen propositioner enligt dessa yrkanden och förklarade sig anse propositionen på afslag å utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf herr vice talmannen hemställde huru vida kammaren ville till kontraposition dervid antaga bifall till utskottets ifrågavarande förslag, samt förklarade sig finna de härå afgifna svaren hafva utfallit med öfvervägande ja.

Herr *Bennich* äskade emellertid votering jemväl angående kontrapositionens innehåll, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som vill, att vid blifvande votering om afslag å 3 stycket af 28 punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 8 kontrapositionen skall innehålla bifall till ifrågavarande stycke, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har såsom kontraproposition vid nämnda votering antagits bifall till herr Casparssons yrkande i ämnet.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstningen befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—60;
Nej—54.

I följd häraf uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som afslår 3 stycket af 28 punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 8, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles ifrågavarande stycke.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—58;
Nej—61.

4 stycket.

Herr Forssman: På de skäl, som redan blifvit uttalade angående tullfrihet för klöfverfrö, hvilka skäl jag för min del anser vara fullgiltiga, och då Andra Kammaren redan har beslutat, att klöfverfrö skulle vara tullfritt, tillåter jag mig föreslå, dels att nu ifrågakomna passus af 28 punkten måtte få följande lydelse: att för andra slag af frö, ej specificerade, måtte bestämmas en tull af 15 öre, dels ock att klöfverfrö måtte förklaras tullfritt.

*Ifrågasatt
tull å
klöfver-
m. fl. slag
af frö.*

Friherre *Klinckowström* instämde i detta anförande.

Friherre *Barnekow*: Sedan den föregående talaren yttrat sig, har jag egentligen icke något att tillägga. Jag har reserverat mig emot utskottets förslag i detta moment och ansett, att tullen å klöfverfrö bör sättas lika med tullen å timotej- och öfriga slag af gräsfrö, eller till 5 öre per kilogram. Jag vet icke något skäl, hvarför man

*Ifrågasatt
tull å
klöfver-
m fl. slag
af frö.
(Forts.)*

skulle sätta så hög tull på klöfverfrö, som utskottet här föreslagit, då det ju är mången, i synnerhet i södra delarne af riket, som ofta behöfver köpa dylikt utländskt frö.

Utskottet säger på ett ställe, att det svenska fröet är vida bättre än det utländska, men häremot vågar jag på det bestämdaste protestera. Vår erfarenhet från södra Sverige åtminstone är, att då vi köpa utländskt frö, erhålla vi två klöfverskördar, deraf den andra ibland lika god med den föregående.

Det är af denna anledning flere jordbrukare derstädes gått nästan alldeles ifrån att köpa svenskt frö, deraf den första skörden väl ofta blir riklig, men den andra ofta svag. Vid sådant förhållande kan det väl icke vara skäl att fördyra det utländska klöfverfröet för oss.

En talare här har sagt, att medelpriset vid inköp af klöfverfrö utifrån skulle vara 49¹/₂ öre för skålpundet. Jag har räkningar på utländskt klöfverfrö, som kostat 40 öre per skålpund, och lägger man då på en tull af 15 öre för kilo, blir det en icke obetydlig förhöjning i priset.

Om den föregående talaren med sitt yrkande afsåg, att andra slag af gräsfrö måtte blifva tullfria, skall jag bedja få instämma med honom; men om, efter hvad jag nu hör, jag missuppfattat hans mening så till vida, som han läser hafva yrkat, att för äfven billigare slag af gräsfrö skall åsättas en tull af 15 öre, då skall jag bedja få på det bestämdaste protestera mot hans yrkande. Jag kan nemligen icke under några förhållanden gå in på att flytta ned dessa slag af gräsfrö, så att för dem skulle få erläggas lika hög tull som för blomsterfrö.

Jag vill emellertid nu endast yrka, att klöfverfrö måtte blifva tullfritt, men vill fortfarande låta det qvarstå i punkten, under förhoppning att vid en blifvande votering de af kamrarnes ledamöter, som äro jordbrukare, se sig väl före, att de icke rösta emot sin egen fördel. Om vi skulle antaga det af herr Forssman nyss framställda förslaget, skulle vi nemligen komma att få betala en tullsats af 15 öre äfven för det billigare gräsfröet, och derom vill åtminstone icke jag för min del vara med.

Tänka vi nemligen litet närmare efter, huru vi hafva vår gräsodling anordnad, så se vi ju, att om i allmänhet utsås omkring 40 skålpund frö per tunnland, ingår deribland klöfver till 10 å 15 skålpund och timotej till omkring 10 skålpund, och återstoden utgöres af andra slags gräsfrö. I händelse vi nu skulle besluta att antaga herr Forssmans förslag, skulle vi ju äfven för dessa billigare slag af gräsfrö få betala en tull af 15 öre per kilo.

Jag skall icke nu framställa något yrkande, emedan det torde blifva allt för inveckladt, men jag upprepar ännu en gång, att jag lyser den förhoppning, att vid en blifvande gemensam votering vi se oss väl före och icke antaga den föreslagna höga tullsatsen å klöfver och andra slag af gräsfrö.

Herr Söderberg: Då vi satt så hög tull som 5 öre på ett kilogram timotejfrö, anser jag det vara fullt konsekvent att åsätta klöfverfrö en tull af 15 öre för kilo. Klöfvern är nemligen i allmänhet tre gånger

så dyr som timotejen, och hade man då åsatt det senare slaget frö 3, 4 eller 6 öre, borde klöfvern också samtidigt belagts med 9, 12 eller 18 öre. Då emellertid bevillningsutskottet här föreslagit en tull af 15 öre för 1 kilogram klöfver i öfverensstämmelse med den föreslagna tullen å timotejfrö af 5 öre, anser jag att vi böra hålla oss till denna siffra. Det kommer för öfrigt så mycket odugligt klöfverfrö hit öfver från Tyskland och Amerika, att vi mer än väl behöfva tullskydd deremot, och detta så mycket hellre, som vi kunna odla klöfverfrö lika väl som timotej inom landet.

*Ifrågasatt
tull å
klöfver-
m. fl. slag
af frö.
(Forts.)*

Jag yrkar för min del bifall till utskottets förslag oförändradt.

Herr Carlheim-Gyllensköld: Mig synes, att det enklaste vore att afslå punkten, sådan den föreligger, så att icke en onödig och besvärlig gemensam votering förorsakas af kammarens beslut. Då här redan blifvit upplyst, att Andra Kammaren afslagit tullen på klöfverfrö, synes det mig vara rättast, att äfven vi göra det samma, och af detta skäl yrkar jag afslag å utskottets betänkande i denna punkt.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade herr vice talmannen, att beträffande 28 punktens sista stycke yrkats dels bifall till hvad utskottet i afseende derpå hemställt, dels, af herr *Forssman*, att utskottets hemställan skulle afslås, för så vidt den afsåge klöfverfrö, men bifallas i öfrigt, dels ock slutligen, att utskottets hemställan skulle i sin helhet af kammaren afslås.

Derefter gjorde herr vice talmannen propositioner enligt dessa yrkanden och förklarade sig anse propositionen på afslag å utskottets ifrågavarande hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Herr *Söderberg* begärde votering, i anledning hvaraf, och sedan såsom kontraposition dervid antagits bifall till utskottets hemställan, uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som afslår 4 stycket af 28 punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 8, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles ifrågavarande stycke.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstningen befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—79;
Nej—41.

Tullfrihet
för indigo
m. m.

29 punkten.

Herr Carlheim-Gyllensköld: Det är ej för att yrka afslag på denna punkt, som jag begärt ordet, utan endast för att uttala några reflexioner med anledning af motiveringen.

Jag har läst detta bevillningsutskottets betänkande med stor uppmärksamhet och funnit, att det snart sagdt öfver allt angifver en sådan mängd olika grundsatser, att man nästan vid hvar 8:de eller 10:de punkt träffar på en förändring af eller afvikelse från den grundsats, man förut proklamerat.

Vid föreliggande punkt synes den principen gjort sig gällande, att då ifrågavarande artiklar ej produceras inom landet, böra de vara tullfria.

Jag hemställer huru vida, när majoriteteten redan beslutat tull på likartade artiklar från växtriket, såsom t. ex. majs, samt otvifvelaktigt kommer att göra det med risgryn m. fl. till förädlingsgraden liknande varor, *dess*a artiklar skola inordnas under en annan grundsats.

Här kunde vara åtskilligt att tillägga, särskildt hvad beträffar ett par interlokutörer i och utom utskottet angående hemligheter, som råkat utdunsta — men jag inskränker mig till att endast angifva, att detta hemliga spel är för mig bekant.

Jag gör intet yrkande.

Herr Almström: Den siste talaren nämnde om något hemligt spel inom bevillningsutskottet. Det vore intressant att få höra, hvaruti detta skulle hafva bestått. Den ärade talaren har visserligen sagt sig vilja hemlighålla hvad han hört, men jag vågar för min del påstå, att han ej kan meddela något, af det enkla skäl att intet finnes att meddela.

Hvad sjelfva saken beträffar, ber jag få fästa uppmärksamheten derpå, att statsverket af den nuvarande tullen å ifrågavarande artiklar haft en inkomst af omkring 14,000 kronor år 1886 samt omkring 17,000 kronor näst föregående år.

Utskottet, som funnit dessa ringa tullmedel utan väsentlig betydelse för statsverket, har ansett att de väl kunde bortfalla, då de härrörde från tullar på råämnen, som ej finnas inom landet.

Jag anhåller om bifall till utskottets förslag.

Herr Reuterswärd: Den förste ärade talaren formaliserade sig öfver motiven i detta betänkande, hvilka skulle vara af beskaffenhet, att utskottet ofta motsade sig sjelft, och dervid nämnde han, bland annat, huru inkonseqvent utskottet skulle hafva tillvägagått beträffande majstullen. Men då nödgas jag upplysa den ärade talaren om, att det var 1887 års majriksdag, hvilken, på förslag af frihandlarne, genomdref majstullen tvärt emot protektionisternas önskan. Förekomma alltså här några inkonsequenser emellan den och andra tullar, så hafva åtminstone protektionisterna ingen del deruti.

Hvad talarens andra insinuation beträffar, så *fordrar* jag, såsom ledamot af bevillningsutskottet, att man icke här i kammaren kommer

med några hemlighetsfulla insinuationer mot utskottet, utan öppet uttalar hvad man menar.

Jag anhåller alltså, att talaren närmare förklarar sitt yttrande. Mig veterligt hafva inom utskottet ej förekommit några hemliga planer. Jag anhåller om bifall till punkten.

*Tullfrihet
för indigo
m. m.
(Forts)*

Herr Carlheim-Gyllensköld: Jag tänker icke falla i den snara eller lyssna till det lock, som kommit från bevillningsutskottets spiritus rector och från äfven ett annat håll. Det kan vara nog, att jag vidhåller sakförhållandet, utan att offentligen nämna något namn. Dock är jag skyldig erkänna, att jag tror utskottets stora flertal vara ovetet om de nyss af mig antydda oegentligheterna. Ut i många fall har utskottet i detta betänkande sagt, att »på hemställen af den eller den föreslår utskottet» etc.; men i denna och flera punkter inskränker utskottet sig till att förklara, att utskottet »ansett lämpligt», eller att det inhemtat den eller den upplysningen o. s. v.

Då utskottet i föreliggande punkt (sid. 37) sjelf auser dessa »handelsvaror utgöra en stor och vigtig grupp», så hade jag äfven väntat en mera på sak gående redogörelse, än som inhemtas af »motionärens vunna upplysningar», hvilka utskottet behållit för sig sjelf, med mera dylikt. Detta sätt att maka ihop ett så kalladt system af olikartade enskilda önskningar, hvarom detta betänkande bär vittne, anser jag icke rätt och hemställer, om sådant kan kallas en utredning af ärendet.

Jag gör icke något yrkande och tänker ej heller villfara de herrars begäran, hvilka fordra att jag skall offentligt yppa hvad jag af aktning för Riksdagens och utskottets egen skull anser böra hållas tyst.

Efter härmed slutad öfverläggning bifölls hvad utskottet i denna punkt hemställt.

30 punkten.

Herr Bennich: Jag anhåller om ett ögonblicks uppmärksamhet och tillika, att ingen må stöta sig på den mening, jag kommer att uttala beträffande den föreslagna tullen å »färglädor m. m.»

Det skäl, som utskottet anført för höjande af tullen å dessa, dels för idkarne af skön konst, dels för undervisningen erforderliga varor, eller att det »icke spelar någon rol», synes mig skäligen svagt, då man icke lär kunna säga, hvarken att någon svensk industri påkallar detta skydd, eller att något statskassans behof bör fyllas genom tullens höjande från 80 öre till 1 krona 50 öre, och jag nödgas hemställa, om det kan vara skäl att bifalla ett sådant förslag.

Våra artister kunna omöjligen beredas skydd, om man icke skulle stadga tull å utländska målares tafflor, men det har utskottet ej föreslagit. Icke heller kan undervisningen vid våra skolor och läroverk beredas tullskydd. Hvarför då fördyra materieleet för ut-

*Förhöjning
af tullen
å färglädor
m. m.*

*Förhöjning
af tullen
å färglädor
m. m.
(Forts.)*

öfning af målarekonsten och undervisningen deri? Jag kan ej underlåta att uttrycka den önskan, att kammaren icke måtte bifalla hvad utskottet i denna punkt föreslagit. Frågan är visserligen obetydlig, men det är stötande att se ett sådant förslag, som detta, framkomma.

Herr Reuterswärd: Att hvarje förslag, som vid denna riksdag kommer från bevillningsutskottet, är stötande för en och annan frihandlare, förvånar mig ej.

Skälen för utskottets förslag äro, dels att man ansett, att de som sysselsätta sig med målarekonsten, vare sig som yrke eller för sitt nöje, i allmänhet ej kunna anses tillhöra den fattiga klassen, och dels, att när ett system skall genomföras, bör det ske så fullständigt som möjligt.

Den lilla tullsats, som föreslagits, är visserligen högre än förut, men dock en sådan obetydlighet, att den ej lär svårt drabba någon. Jag anhåller om bifall till utskottets förslag.

Herr Hedlund: Jag ber att få komplettera den siste talarens yttrande. Man bör nemligen ej glömma att, då hänsyn toges till våra konstnärer och deras förhållande, här är fråga om rena lyxartiklar. Ty enligt den uppfattning, som här gjort sig mycket gällande, vore ju allt hvad som hör till skön konst, allt hvad som bidrager till lifvets förskönande samt sedernas förmildrande, idel lyxartiklar. Fråga är, om icke de gamla romarne, som hyllade satsen om de sköna konsternas förmildrande inflytande på sederna och det råa sinnelaget, i det hela taget stodo på den falska ståndpunkten att endast uppmuntra en förstucken lyx. Det är långt ifrån säkert, att det råa sinnelaget bör förmildras vare sig genom de sköna konsterna eller på annat sätt, ty kanske är det tvärt om den kraftiga, om ock råa andan, som skall bevaras. Jag föreställer mig alltså, att alla konstens alster böra betraktas som lyxartiklar och att man gjorde rätt uti att på ett ännu kraftigare sätt, än det nu föreslagna, söka hämma frambringandet af alster utaf svensk konst, liksom man lagt särskild skatt på boktryck.

Friherre Klinekowström: I fall det tillåtes mig, såsom renhårig protektionist, att gifva ett värdsamt råd till herrar frihandlare, så vore det, att dessa herrar ej nu böra skjuta bort allt sitt krut på så lumpna saker som denna; ty eljest kan ju hända, att när vi komma till de viktigare frågorna hafva de ej något kvar.

Att vid föredragningen af en sådan bagatellfråga som denna göra jemförelser med de sköna konsterna i det gamla Rom eller, såsom herr Forssell under gårdagens debatt, anslå känsloträngar för — sillen, finner jag minst sagdt oklokt.

Jag anser att den här föreslagna tullsatsen, vore den också dubbel mot förut, å artiklar, som redan draga tull, är en sådan småsak, att det förundrar mig, att det gamla gardet vill draga ut till strid för dylika småsaker.

Jag yrkar bifall.

Herr Bexell: Jag yrkar bifall till punkten, då jag anser att här är fråga om rena lyxartiklar, hvilka, så snart franska handels-traktaten ej lägger hinder i vägen därför, böra draga tullar, och det så mycket hellre, som jag vet, att många, hvilka nu syssla med färglädor, gjorde klokare uti att taga till tjärpytsen eller rödfärgstunnan.

*Förhöjning
af tullen
å färglädor
m. m.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, gjorde herr grefven och talmannen i enlighet med de derunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till hvad utskottet i förevarande punkt hemställt och sedan på afslag derå, samt förklarade sig anse den förra propositionen, som upprepades, vara med öfvervägande ja besvarad.

Då emellertid herr *Bennich* begärde votering, uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller 30 punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 8, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås punkten.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—64;

Nej—51.

31 punkten.

Herr *Bennich*: Jag har icke den ringaste förhoppning att kam-maren fäster afseende vid de anmärkningar jag kommer att göra vid denna punkt, men jag anser mig ändock skyldig att framställa dem. Som herrarne behagade finna, har utskottet föreslagit att höja tullen å galanterivaror från 80 öre till 2 kronor. Utskottet har erinrat derom, hvilket är af en viss vigt att iakttaga, att åtskilliga andra i tull-taxan förekommande artiklar, hvilka med denna hafva mycken likhet, äro åsatta tull af 80 öre. Galanterivaror, som vanligen utgöras af sammansättningar af metall, porslin, glas eller flere eller färre andra olika ämnen, äro hvarken till bearbetning eller materialier särdeles olika bijouterivaror, etui med eller utan tillbehör med flera, hvilka fortfarande skulle hafva en tull af 80 öre sig åsatt. Om man nu be-lägger galanterivaror med en tull af två kronor, men bibehåller en tull af 80 öre på andra likartade varor, skall man framkalla hvarje-

*Förhöjning
af tullen å
galanteri-
varor.*

*Förhöjning
af tullen å
galanteri-
varor.*
(Forts.)

handa strider i tullbehandlingen, ty det ligger i sakens natur att hvarje affärsman söker få vara rubricerad under den benämning, som medför den lägre tullsatsen. Jag tror nog, att man på samma tullkammare skall kunna reda sig med att skilja mellan de olika varuslagen, men att det skall föranleda till olika tullbehandling på olika platser är ganska gifvet. Detta i fråga om det tekniska. Hvad sjelfva saken angår, så torde det böra erinras, att galanterivaror bestå, såsom jag nämnde, af sammansättningar, af trä, metall, förgylt, försilfrad, eller andra slag, porslin, glas eller dylikt. Ingen af dessa beståndsdelar, som vanligen ingå i galanterivaror, är belagd med så hög tull, som den redan nu för galanterivaror stadgade, nemligen 80 öre pr kilogram. Metaller, förgylta eller försilfrade, som äro högt beskattade, hafva 70 öres tull; å porslin är den högsta tullsatsen 35 öre och å glas likaledes 35 öre, för att icke tala om trävaror, som hafva mycket lägre tull, äfven enligt utskottets förslag. Jag hemställer till herrarne huru vida, derest man sätter en så oskäligt högre tull på de sammansatta artiklarne än på de bearbetade beståndsdelar, hvaraf de äro sammansatta, det icke icke skall föranleda till den åtgärd, att importörerna taga in de olika delarne och betala tull för metallerna med 70 öre, för glas och porslin med 35 öre och så vidare och, när de fått in delarne, sammansätta dem här. Detta är ju i sjelfva verket ett ostraffligt företag, från tullverkets sida oåtkomligt; men derigenom beröfvas staten skilnaden mellan tullen å till exempel glas och porslin såsom sådant och å de deraf sammansatta galanterivarorna. Kan det vara skäl att inleda till sådana försök? Jag kan försäkra att sådana försök förekommit i många andra stycken, der sådan tullskilnad förefinnes. Kan det då vara skäl att, för att beskatta lyxvaror, införa bestämmelser, som skola medföra trakasserier vid tullbehandlingen och hvarjehanda försök att undgå den högre tullen? Jag vill förklara att jag, lika med utskottet, alldeles icke anser att lyxvaror, sådana som dessa, för det närvarande äro så högt beskattade, som de kunde vara, men beslutas ändringar i tulltaxan, bör man se till, att man icke skapar svårigheter eller missbruk, snart sagdt, endast för att få tillfredsställa sin önskan att få beskatta en lyxartikel med en högre tullsats, när dock andra lyxvaror af likartad beskaffenhet i öfrigt för närvarande icke kunna med denna högre tullsats åtkommas. Bijouterivaror äro, enligt utskottets förmenande, mindre dyrbara än galanterivaror. Utskottet åberopar derom uppgifter från kommerskollegium, men jag måste säga, att jag i hög grad drager i tvifvelsmål möjligheten häraf. Såsom herrarne veta, bestå bijouterivaror mest af oädla metaller, glas- och andra oäkta perlor med mera, samt nyttjas till fruntimmersprydnader, och draga nu en tull af 80 öre, men galanterivaror, som förekomma såsom prydnader på tolett- och salongsbord, skulle få en tull af 2 kronor. Tro herrarne, att dessa senare varor, som vanligen äro större och tyngre och bestå af i det hela lika värdelösa ämnen, skulle hafva mera värde än de fina nipper, som fruntimren begagna? Det är icke för att motsätta mig skyddsåtgärden, utan för att förekomma oegentligheter i tillämpningen och i trafiken, som jag tillåter mig fästa uppmärksamheten på olämpligheten att

höja tullen på denna artikel, då man icke kan höja den för bijouterivaror, etuier etc. Det är mot denna åtgärd jag velat framställa erinran, men jag skall icke göra något yrkande. Jag tror, att kammaren handlade klokt, om kammaren icke bifölle utskottets förslag i denna del, utan låte tullsatsen å galanterivaror kvarstå oförändrad.

Förhöjning af tullen å galanterivaror.
(Forts.)

Herr Lithander: Under behandlingen af denna fråga i utskottet hafva de skäl, som den siste ärade talaren framstälde, blifvit ganska noga öfvervägda, men man har deremot invändt, att, då i kommerskollegii berättelser bijouterivaror och galanterivaror hafva sina olika rubriker och äro åtskilda, man måste antaga att tulltjenstemännen också kunnat skilja dem vid förtullningen, och jag kan icke inse, hvarför detta skulle blifva mer omöjligt hädanefter än hittills. Derjemte har anmärkts, såsom det synes mig riktigt, att det är vida viktigare att nu bestämma en tillräckligt hög tullsats för lyxartiklar — och det kan väl icke bestridas att detta är en lyxartikel — än att förhindra de små svårigheter, som möjligen kunna uppkomma vid förtullningen. På denna grund beder jag få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Reuterswärd: Jemte det jag instämmer i hvad den siste ärade talaren förklarade rörande skälen, hvarför utskottet åsatt denna tull, vill jag tillägga några andra motiv. Protektionisterna blifva så ofta förebrädda att lägga tullar på lifsmedel, som drabba de fattige och fritaga sig sjelfva; åtminstone säges det så om de större jordegarne, att de vilja se sig sjelfva till godo och icke tänka på landets behof. Denna vara hafva vi betraktat såsom en lyxartikel och hvar och en, som vill skaffa sig den, bör skatta till staten därför. Den förste ärade talaren sade, att utskottet härvid begått ett misstag. Ja, det är möjligt och jag vill ej fritaga utskottet från att hafva begått en eller annan felaktighet, men i detta fall tror jag det icke. I den nuvarande tulltaxan äro dessa artiklar skilda åt. Det blir väl icke svårare att hädanefter skilja dem åt, därför att hvar och en af dem får sin egen tullsats. När kommerskollegium kan i sina statistiska tabeller skilja dem åt, föreställer jag mig att man af dem, som hafva till äligganden att tullbehandla dessa varor, kan fordra så mycken insigt att de kunna skilja dem åt. Man säger, att det icke är riktigt att sätta olika tull på bijouterivaror och galanterivaror, derföre att de förra kunna hafva ett ofantligt mycket högre värde än de senare. Ja, det är icke bevillningsutskottets fel, att bijouterivaror kommit så väl ifrån saken denna gång, utan det är derför att franska traktaten lägger hinder i vägen för ökad tull å dem, men icke å galanterivaror. Vi taga då hvad vi kunna taga, för att visa olämpligheten af tarifftraktater, genom hvilka det ena landet bindes vid det andra. Det är skälet, hvarför utskottet vidtagit denna åtgärd, hvartill jag anhåller om bifall.

Herr Forssman: Jag har inom utskottet antecknat mig såsom reservant i denna punkt och skall be att få framställa samma yrkande som den förste ärade talaren, nemligen att tullsatsen på galanteri-

*Förhöjning
af tullen å
galanteri-
varor.*
(Forts.)

varor bibehålles vid sitt nuvarande belopp. Jag kan till de skäl, han anförde, icke lägga något af egentligt värde, emedan hans utredning synes mig vara så fullständig som man kan begära, men vill mot den andre ärade talaren göra den erinran att, då han sade att tulltjenstemännen hittills kunnat skilja mellan galanteri- och bijouterivaror, det hittills icke haft någon betydelse, om misstag begåtts vid klassificeringen, då tullsatsen varit densamma, men att det är en långt mera grannliga operation, då dessa varor åsättas olika tullsatser och fråga blir om att skilja mellan dem för att belägga dem med olika tull. Man kan således, enligt mitt förmenande, icke i afseende härå åberopa erfarenheten, ty de hittills gällande bestämmelserna hafva icke gifvit anledning till svårigheter; men nu inträda svårigheterna och de äro ganska säkert betydliga. Anledningen, hvarför denna rubrik, galanterivaror, infördes i tulltaxan, är ju angifven i det tullkomitébetänkande, som utskottet citerat. Det var nemligen önskvärdheten att under denna rubrik kunna sammanföra hela den mångfald af artiklar, som eljest måste specificeras, hvilket medför stora svårigheter.

Jag skall icke onödigtvis förlänga diskussionen, men tillåter mig såsom min öfvertygelse uttala, att det vore mycket illa, om majoriteten toge för regel att sluta sitt öra för befogade anmärkningar. Dess sak kan icke vinna derpå, i synnerhet då det är fråga om obetydliga ämnen, och våra motståndare skola icke underlåta att slå mynt deraf. Jag anhåller om afslag å utskottets förslag och att denna tullsats må kvarstå oförändrad.

Friherre Klinckowström: Jag kan icke neka att det intryck, som herr generaltulldirektörens yttrande hade på mig, var till förmån för utskottets förslag. Jag har här tullstatens »evangelium», en samling föreskrifter och prejudikat, utfärdade af herr Lindström i generaltullstyrelsen, och deraf finner jag, att generaltullstyrelsen med den intelligens och fyndighet, som utmärker den samma under dess nu varande högt aktade och värderade chefs kommando, specificerat artikeln bijouterivaror på ett så skickligt och tydligt sätt, att jag icke tviflar på att galanterivaror, som sedermera kommit in såsom en särskild rubrik och icke finnas i denna bok, skola, om icke så tydligt som bijouterivaror, dock specificeras af vår nu varande generaltullstyrelse på ett så tillfyllestgörande sätt, att något misstag icke kan ega rum, och då synes det mig att, såsom herr Reuterswärd anmärkte, när man icke kan komma åt alla de lyxartiklar, som herrar frihandlarna förstätt insmuggla i franska traktaten, och derigenom bundit händerna på oss ärliga protektionister, det är alldeles nödvändigt att vi söka klämma åt lyx- och öfverflödsartiklar, der det är möjligt. Många bäckar små göra en stor å. Jag yrkar bifall till utskottets förslag i denna punkt.

Herr Bexell: Hela Sveriges landtbefolkning frågar sina representer: »hvarför lägga ni inte tull på det eller det, det är onödiga saker, det gagnar blott de rike.» Vi svara dem: »det hindrar

traktaterna», men hvad skola vi svara dem, när vi komma hem och de fråga hvarför icke tull lagts på galanterivaror? Jag yrkar bifall.

*Förhöjning
af tullen å
galanteri-
varor.*

(Forts.)

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr vice talmannen, som för tillfället ledde kammarens förhandlingar, att i afseende på nu föredragna punkt yrkats dels bifall till hvad utskottet deri hemställt, dels ock af herr *Forssman*, att kammaren skulle afslå utskottets hemställan och besluta, att tullen å de i punkten afsedda varor skulle vid sitt nu varande belopp bibehållas.

Herr vice talmannen gjorde härefter propositioner enligt dessa båda yrkanden och förklarade sig anse propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Herr *Törneblad* begärde votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller 31 punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 8, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår kammaren punkten och beslutar, att tullen å de i punkten afsedda varor skall vid sitt nuvarande belopp bibehållas.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstningen befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—65;

Nej—51.

Herr greffen och talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till sammanträdets fortsättande kl. 7 e. m.

32 punkten.

Herr Wærn: Bland de industrigrenar, som kunnat glädja sig åt en synnerligen lycklig ställning, hafva våra bomullsspinnerier intagit ett af de främsta rummen. Säsom orsak härtill har man angifvit den omständigheten att, säsom utskottet sjelf medgifvit, den tull, som varit åsatt bomullsgarn, varit nog hög, säsom jag anser allt för hög. Nu har emellertid utskottet föreslagit en höjning af denna tull på bomullsgarnet, dock icke för enkelt, utan endast för dubbleradt garn, och då är frågan den, om utskottet haft tillräckligt skäl härtill.

*Förhöjning
af tullen å
bomullsgarn.*

(Forts.)

Så vidt jag kunnat se, har utskottet endast anfört det motiv, att värdet på det dubblerade garnet vore så mycket högre än på det

Förhöjning af tull å bomullsgarn. (Forts.) enkla, men mig synes dock, att man har rätt att fordra helt andra motiv för att utestänga en vara, hvilken, såsom i detta fall, är ett råämne för andra industrigrenar. Här blifver det utom väfverierna vårt lands fiskarebefolkning, som skall få betala mera för ett nödvändigt materiel, ett materiel, som fiskarena använda till sin husslöjd, notbindningen. Det tyckes mig som om det icke kunde vara skäl att på det sätt, som här är föreslaget, skada husslöjden, hvilken hittills alltid varit något, som man ansett sig böra befrämja, snarare än skada, och det förefaller mig, att vår fattiga fiskarebefolkning borde, för att den må kunna uthärda med sitt hårda yrke, vara, om någon, förtjent af skonsamhet beträffande en för dem så viktig sak som denna. Enligt min öfvertygelse har sålunda utskottet saknat skäl till den förändring utskottet här föreslagit.

Jag ber dessutom att få påpeka, att med afseende på denna tullsats eger det förhållande rum, att genom densamma icke blott fiskarebefolkningen hindras i utöfningen af sin husslöjd, utan om de köpa garn för nätbindning, komma de dessutom att få en premie, i fall de taga det från Norge. Förhållandet är nemligen det, att den franska handelstraktaten i afseende å garn icke binder Sverige, men väl Norge, och för närvarande har Norge på allt garn en tull af endast 7 öre per kilogram. Den tullkommission, som för närvarande sitter i Norge, har visserligen föreslagit att höja tullen så mycket, som den franska traktaten medgifver, men detta är endast till 14 öre. Vi hafva för närvarande 15 öre, men om tullen enligt utskottets förslag nu kommer att sättas till 20 öre per kilogram, så blir följden naturligen en premiering af den norska varan.

Resultatet af denna tull blir således det, att fiskarebefolkningen icke får sjelf tvinna sitt garn, att den får betala dyrare det dubblerade garn, som den använder för sin husslöjd, hvilken härigenom inskränkes, och slutligen få fiskarena en premie på 6 öre per kilogram, om de köpa sitt garn i Norge i stället för i Sverige. Jag kan icke inse klokheten i en sådan lagstiftning, utan får jag yrka, att tullsatsen på dubbleradt garn må bibehållas oförändrad, såsom den nu är, eller sålunda att utskottets förslag i förevarande punkt, i hvad detsamma afser en höjning af nu gällande tullsatsen på garn, icke måtte bifallas.

Friherre Klinekowström: Denna punkt är af ofantligt stor vikt för vår industri, och jag tager mig friheten att framställa några betänkligheter mot de föreslagna tullsatserna på den grund att utskottet sjelf på sid. 172 gifvit mig anledning att framställa desamma, ty mig tyckes att utskottet, om äfven otydligt och dunkelt, skulle der medgifvit hvad jag kommer att nu anföra.

Hvad utskottet säger sid. 172, angår artiklarne jern och stål, men kan äfven tillämpas på många andra. Der heter det: Uppställningen t. ex. af de rubriker, under hvilka artiklarne jern och stål äro sammanförda, är ej af någon synnerlig betydelse, så länge vid en hel del af dessa tullfrihet är medgifven, men blifver af helt annan och större betydelse i den mån samtliga dessa artiklar beläggas med tull. Att vid ett rätt afvägande af tullsatserna i sådant

fall erfordras en annan och ytterligare sönderdelning än den utskottet föreslagit, och hvilken närmast ansluter sig till den gällande, synes obestridligt. Utskottet tillåter sig dervid framhålla, att syftet med rubrikernas uppställning måste främst vara beredande af ett väl afvägdt skydd, beroende på de olika varuslagens värde och svårigheten att framställa dem, först i andra rummet beqvämlighet vid tullbehandlingen.

*Förhöjning
af tullen å
bomullsgarn.*
(Forts.)

Huru har nu detta blifvit tillämpadt och huru tager sig denna viktiga garntull ut jemförd med förhållandena i främmande länder, der en stor och utvecklad industri är etablerad och befrämjad i dessa artiklar? Jo, mine herrar, i allmänhet nödgas man der att sönderdela artiklarne under flere moment, när man icke vill ingå på den ändå riktigare åsigten om så kallade värdetullar. Om man icke vill på det sättet lätta tullbehandlingen, då gör en klok regering och kloka statsmagter så, att vid tulltaxans afvägande införas flere moment under samma rubrik, på det att en vara som, ehuru förfärdigad af samma råmateriel som en annan, betingar ofantligt mycket mera arbete, måtte få ett deremot svarande skydd. Det är ju för hvar och en klart, att det fordras icke en tiondedel så mycket arbete för att af exempelvis ett skålpund eller ett kilogram bomull framställa den gröfsta sortens garn, som att få det finaste. Detta har också de flesta kulturstaten observerat för att lemna nödigt skydd åt sina bomullsspinnerier och på samma sätt hafva de förfarit med väfnader, hvilka emellertid icke här kunna ifrågakomma, emedan den olyckliga franska traktaten lägger hinder i vägen för att rättvist fördela tullen i detta hänseende. Afven i det afseendet hafva alla länder med en utvecklad industri iakttagit, att dessa varor blifvit behandlade i olika nummer allt efter den olika graden af arbete som blifvit derpå nedlagdt.

Hvad beträffar bomullsgarn, så finna vi till en början att i Österrike-Ungern finnes för detta garn icke mindre än 10 olika nummer och att tullbeskattningen der varierar mellan 5 och 30 floriner per 100 kilogram. I Tyskland, hvilket land också, som bekant, har en högt utvecklad bomullsgarnsindustri, upptager tulltaxan 19 nummer med en tull varierande mellan 12 och 70 mark per 100 kilogram. Belgien, som likaledes har en storartad industri, upptager för bomullsgarn 10 nummer, med en tull mellan 10 och 50 francs. Frankrike, hvilket land, som bekant, är ännu noggrannare i att skydda sina industriella anläggningar, har upptagit för enkelt bomullsgarn icke mindre än 15 nummer med tullsatser, varierande mellan 18 och 372 francs, och för finare bomullsgarn 12 nummer med starka variationer i fråga om tullen, hvilken utgår efter en viss procent af tullen på det enkla garnet.

Vi hafva vidare Italien, der bomullsgarnet ensamt har 7 nummer med en tull mellan 18 och 60 francs per 100 kilogram. Deremot hafva de länder i Europa, som icke hafva någon utvecklad industri eller äro halfvilda, eget nog endast en, två eller tre nummer. Sverige har haft, vill jag minnas, 2 nummer och nu vill utskottet öka antalet till 4, (säger 4), nummer. Detta är alldeles påtagligt för litet, det säger sig sjelf, och därför har jag tagit till orda i frågan, öfvertygad

Förhöjning af tullen å bomullsgarn. som jag är, att när den franska handelstraktaten blifvit uppsagd och icke vidare förnyad och vi sålunda kunna taga i betraktande frågan om bomulls-, ylle- och öfriga väfnader och i sammanhang dermed äfven garnet, den andra lagbestämda statsmagten skall taga del i diskussionen i frågan och dervid, såsom jag hoppas, vara påmind om nödvändigheten af vida fler nummer så väl i fråga om artikeln garn som om artikeln väfnader, än hvad nu är förhållandet, på det full rättvisa må göras och det industriella arbetet skyddas.

För närvarande har jag intet yrkande, utan har jag blott velat framställa dessa anmärkningar, såsom en möjlig ledning för framtida behof.

Herr Wallberg: Den lilla skilnad, som är föreslagen för dubbleradt garn, 5 öre, är sannerligen en mycket billig begäran. Genom de upplysningar fackmän lemnat utskottet är visadt, att dubbleradt garn i tillverkningsvärde kostar 3 à 4 gånger så mycket som enkelt garn. Sådant garn, som skall dubbleras till nris 16 eller 18, måste spinnas dubbelt finare än dessa nummer garn. Vidare går mera åt i arbetslön och dessutom fordras bättre materiel. En ökning i tullen af 5 öre för dubbleradt garn, är således icke någon obillig begäran.

Här är visserligen omtaladt, att det på andra platser finnes olika tullsatser, och jag erkänner att det är riktigt, att ju finare en tillverkning är, desto mera bör den skyddas i jemförelse med den ordinarie varan, ty det är en stor skilnad i fråga om fabriktionskostnaden.

Man har här talat om våra fiskare, att de skulle lida synnerlig men genom denna tull, men det tror jag ej skall blifva förhållandet. Såsom husslöjd tvinna ofta dessa fiskare sjelfva sitt garn för att få det lämpligt, hvar efter sin åsigt. Sjelfva tvinningen tager ock relativt litet arbete i anspråk, men den finare spånaden, som föregår dubblingen, gör att varan fördyras.

Emellertid ber jag att få yrka bifall både till denna punkt och till den derpå följande, när den i sin ordning blifvit föredragen.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr grefven och talmannen, att i fråga om den nu föredragna punkten yrkats dels bifall till utskottets deri gjorda hemställan, dels ock af herr Wærn, att samma hemställan skulle afslås, för såvidt den innefattade förslag om förhöjning i nu gällande tullsatser, men bifallas i öfrigt.

Härefter gjordes propositioner på dessa båda yrkanden, och förklarades propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Förtullning af tvinadt linne- och hampgarn.

33 punkten.

Herr Wærn: Jag är ledsen att behöfva så ofta besvära kamraren, men man måste låta sig ledas af sin åsigt.

Här är såsom motiv anført svårigheten att skilja mellan garn och tråd, och på grund deraf föreslås en ganska väsentlig tullförhöjning. Det förefaller mig dock besynnerligt, att ej regeringen eller

tullstyrelsen väckt något förslag i frågan, om det vore så svårt att skilja mellan dessa, som här påstås. För min del tror jag, att vi ganska väl kunna reda oss, såsom hittills. Som jag dessutom ej anser det rätt att så väsentligt förhöja tullen på linnegarn, som har en stor användning i industrien, får jag yrka afslag på utskottets förslag.

*Förtulning
af tvinnadt
linne- och
hampgarn.
(Forts).*

Herr Reuterswärd: Jag anhåller om bifall till utskottets förslag.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad; gjordes enligt de derunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till hvad utskottet i förevarande punkt hemställt och vidare på afslag derå, hvarefter den förra propositionen förnyades och förklarades vara med öfvervägande ja besvarad.

34 punkten.

*Tull å jute-
garn.*

Herr Wærn: I afseende på denna tull förekommer, att den drager med sig tull på juteväfnad. Nu har jag motionerat om tullfrihet derpå, och ehuru utskottet icke ansett sig kunna medgifva detta, har det dock föreslagit en restitution, hvarigenom den ganska betydliga industrigren, som här af beröres, på det hela skulle i ganska lindrig grad få olägenhet af denna tull. Jag är utskottet mycket tacksam härför. Men då jag icke talar allenast i enskildt intresse, utan anser mig böra tala för hvad jag anser vara de mångas intresse, kan jag icke underlåta att påpeka, att jutegarn och juteväfnad hafva sin stora nytta just till följd af sin prisbillighet. Bruket deraf har på grund här af spridt sig ofantligt i alla länder.

Genom nu föreslagna tull vill man i viss mån utestänga dem, dock såsom jag tror, icke till landets fördel. Jordbrukarne sjelfva använda synnerligen mycket juteväfnad. Ett fördyrande af denna vara kan ej heller hafva någon nytta alls med sig, ty det finnes ingen fabrik i Sverige, som tillverkar sådant. För att en fabrik här skulle lyckas med vinst tillverka sådana väfnader fordras först och främst en ofantligt hög tullsats, hvarigenom varan skulle ansenligt fördyras och vidare så låga frakter som hittills för juten. Men dertill kommer att någon stor fabrik, som de i Dundee, hvilka ensamma äro i stånd att göra denna vara så billigt som erfordras, en sådan kan Sverige icke uppehålla. En tull har här sålunda ett ganska litet ändamål.

Emellertid är det skada att fördyra juteväfnaderna, skada både för jordbrukare och andra, och jag får därför yrka afslag på denna punkt.

Herr Reuterswärd: Jag skall bejda att få, på de goda skäl utskottet anfört, yrka bifall till punkten. Jag tror ej att de, som förbruka juteväf, skola beklaga sig öfver utskottets sätt att gå till väga, då utskottet med afseende å behovet af denna viktiga artikel

Tull å jute- föreslagit restitution af tullen vid utförsel af varor, t. ex. pappers-
garn. massa m. m., hvilka äro emballerade i juteväf.
(Forts.) Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Efter härmed slutad öfverläggning gjordes i enlighet med de derunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till hvad utskottet i förevarande punkt hemställt och sedan på afslag derå, och förklarades den förra propositionen, som upprepades, hafva med öfvervägande ja besvarats.

35—41 punkterna.

Biföllos.

Frågasatt
tull å
glaspulver.

42 punkten.

Herr Tham, Wilhelm: Då glaspulver och glasskärf i vidsträckt mån användas vid tillverkningen af tändstickor, och då dessa åter utgöra en af våra viktigaste exportartiklar — exporten uppgår till icke mindre än 10,400,000 kronor — så synes mig, att vi väl kunde lemna denna artikel tullfri såsom hittills. Den af utskottet föreslagna tullen, 2 öre per kilogram, är också synnerligen hög. Värdet af den importerade varan är, enligt kommerskollegii berättelse, icke mer än 5 öre per kilogram, och att å en så enkel vara, hvars värde är 5 öre, åsätta en tull af 2 öre, synes mig nog strängt. Tillverkningen af glaspulver är en mycket enkel sak och torde kunna gå för sig lika lätt här som i utlandet, och jag tror icke, att något nog kraftigt skäl för bifall till den föreslagna tullen förefinnes. Jag får därför yrka afslag och att denna artikel må såsom hittills få förblifva tullfri.

Herr Hedlund: Det är nog riktigt, hvad den siste talaren yttrade, men jag ber att få åberopa ett argument från en talare på hallandsbänken. När vi hafva tillräckligt med skärf i Sverige, så kan jag icke inse, hvarför vi skola behöfva taga in något från utlandet. Hvar och en, som vill köpa utländsk glasskärf, bör få betala mera därför, då vi hafva tillgång på svensk. Jag anser därför anmärkningen obefogad, men vill icke göra något yrkande.

Herr Bennich: Det må tillåtas mig att först få fästa uppmärksamheten på ett misstag, som bevillningsutskottet här begått, deri att det ansett glasskärf och glaspulver vara liktydiga begrepp. Glasskärf betyder sönderslagna glas, buteljer och dylikt, som införas såsom råmaterial för glasbruken. Glaspulver åter är pulveriseradt glas, det vill säga mjölnigt, krossadt glas. Jag tager för gifvet, att man icke först gör buteljer för att sedan krossa dem. Detta glaspulver är för närvarande icke tullfritt, åtminstone har detta icke varit uppfattningen hos generaltullstyrelsen, som genom särskildt cirkulär meddelat föreskrift, att glaspulver skall behandlas som bearbetad vara, i taxan icke upptagen, och således beläggas med tull efter 10 procent af

värdet. Jag tror, att i detta fall generaltullstyrelsens åsigt är den rätta, men deremot hemställer jag, huru vida det kan vara lämpligt att lägga tull på sönderslagna buteljer och burkar, som komma in såsom råmaterial för glasbruken. Ingen svensk industri kan hemta fördel deraf, men väl olägenheter tillskyndas glasbruken, och därför anser jag en ändring af de nuvarande föreskrifterna icke vara lämplig.

*Ifrågasatt
tull å
glaspulver.
(Forts.)*

Herr Almström: Jag instämmer fullkomligt med herr Tham och anser dessutom, att den föreslagna tullen på glasskärf och glaspulver icke endast är för hög utan alldeles obehöflig. Såsom den siste talaren påpekade, kan glasskärf utgöra ett råmaterial för glastillverkningen och dess användande dertill bör icke förhindras. Hvad åter glaspulver beträffar, så är det föremål för en så enkel bearbetning och materialet dertill finnes åtminstone vid glasbruken så nära till hands, att någon tullsats derpå icke behöfver ifrågakomma. Jag har inom utskottet förordat öfriga föreslagna tullsats på glas, men har icke kunnat följa utskottets majoritet i denna fråga, och yrkar därför afslag.

Herr Reuterswärd: Jag ber att få nämna, att om jag minnes rätt, så afgjordes denna fråga, när den förevar inom utskottet, genom votering och det fattade beslutet berodde blott på en röst. Jag var icke bland dem, som röstade för denna tullsats, men jag har dock icke reserverat mig, emedan jag i det hela är så tillfredsstäld med utskottets arbete, att jag icke funnit skäl att för en och annan småsak afgifva min reservation. Detta är skälet, hvarför jag icke reserverat mig vid denna punkt, men jag har naturligtvis intet emot att punkten afslås.

Herr Boström, Johan: Då jag väckt motion i denna fråga, ber jag få upplysa, att det finnes åtskilliga bruk inom landet, som tillverka så kalladt glaspulver och det kan väl då icke vara så farligt att skydda denna inhemska industri. Jag yrkar därför bifall till utskottets betänkande.

Herr Casparsson: Som det icke tyckes vara riktigt helt med hela denna fråga och åtskilliga af utskottets ledamöter förklarar sig icke hålla på utskottets förslag, tror jag det vara bäst att afslå det, hvarför jag förenar mig med dem som yrkat afslag.

Efter det öfverläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr grefven och talmannen enligt de yrkanden, som derunder förekommit, propositioner, först på bifall till hvad utskottet i föreliggande punkt hemställt och sedan på afslag derå, samt förklarade sig anse den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Herr *Boström, Johan*, begärde emellertid votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller 42 punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 8, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås punkten.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—47;
Nej—63.

43 punkten.

Bifölls.

Tull å ris-
gryn och ris-
mjöl m. m.

44 punkten.

Herr Adelsköld: Som bekant utgöra rismjöl och risgryn ett helsosamt och i förhållande till priset ett af de mest värdefulla födoämnen som finnas och öfverträffar i detta afseende vida andra gryn- och mjölsorter. För de arbetande klasserna är det således af stor vigt att, sedan inhemska grynsorter och mjöl fördyrats, kunna erhålla risgryn till billigt pris. Emellertid har utskottet ansett sig böra derå föreslå en tull af 4 kr. 30 öre för 100 kilogram. Då likväl ris hitills icke producerats i landet och icke heller lära kunna komma att här produceras, så måste denna tull följaktligen vara att betrakta som en finanstull, mot hvilken utskottet emellertid i princip uttalat sig.

Utskottets afsigt med denna tull på risgryn synes således hafva varit att uppmuntra risodling i Sverige; men som dels ett sådant experiment skulle blifva ganska kostsamt, alldenstund de som begagna risgryn till föda och annat skulle medelst den föreslagna tullen få betala 350,000 kronor om året, och det i alla fall enligt min lilla erfarenhet i landtbruk icke skall lyckas utskottet framtvinga risodling, så får jag afstyrka bifall till utskottets förslag.

Herr Biesért: Jag är till en del förekommen af den föregående talaren, men det är åtskilligt ändå, som jag vill yttra. Man har, såsom han nämnde här, föreslagit samma tull som för mjöl i allmänhet. Det kan ju icke blifva någon fråga om, att ris skulle kunna produceras här i landet, och det är följaktligen fråga om en finanstull, som är af icke så ringa betydighet. Importen har från 1882—1886 varit omkring 8 millioner kilogram årligen, och efter 1886 års import skulle denna tull gifva omkring 350,000 kronor. Den är så-

ledes icke någon obetydlighet. Jag har visserligen hört den anmärkningen, att risgryn är ett födoämne, som begagnas endast af de bemedlade klasserna, men jag vill emot detta påstående inlägga en bestämd gensaga. Denna billiga grynsort, som kostar endast 8 till 9 öre skålpundet i minuthandeln, användes i betydande kvantiteter af den arbetande klassen och de mindre bemedlade, och då den här föreslagna tullen icke kan vara någon skyddstull i annat hänseende, än att, såsom utskottet förmodligen resonnerat, den kan komma att öka konsumtionen af de svenska grynsorterna, vill jag vänligen anhålla hos herrar protektionister, att de i fråga om detta födoämne ville gifva med sig och låta de fattiga arbetarne få det, utan att det på onaturligt sätt fördyras.

Tull å risgryn och rismjöl m. m.
(Forts.)

Jag anhåller om afslag å den föredragna punkten och att risgryn måtte förblifva tullfria.

Herr Reuterswärd: Anledningen, hvarföre man på rismjöl har satt samma tull som på mjöl i allmänhet, tycker jag skulle förefalla helt naturligt, utan att man därför behöfver söka några särskilda motiv. Jag tror mig kunna säga, att till och med från generaltullstyrelsens sida anses, att det bör så vara, ty annars kommer man att fråga: hvad är det för sorts mjöl, och då skall det undersökas. Det finnes för öfrigt icke något skäl, hvarföre den ena mjölsorten skall komma in utan tull, men icke den andra.

Hvad risgryn beträffar, är tullen satt ganska låg, så att jag tror icke, att den kan spela så stor roll för konsumenten, men då importen i allt fall är ganska betydlig, så kan denna tull i finansielt hänseende hafva sin betydelse.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Herr Biesért: Att icke denna föreslagna tullsats är af den ringa betydelse, som den siste talaren ansåg, tror jag man lätt kan se af dess förhållande till varans pris. Minutpriset för risgryn är 8 öre skålpundet, den föreslagna tullen utgör således nära 2 öre, eller 25 procent af varans värde, och detta är icke någon obetydlighet. Då det här gäller en vara, som är så nyttig för de mindre bemedlade klasserna, och hvaraf importeras ungefär 8 millioner skålpund, så är tullen, om den betraktas som finansstull, icke heller någon obetydlighet.

Herr Bexell: Jag yrkar bifall till utskottets förslag och anser, att denna tullsats är nödvändig för att få ett ordentligt system, ty skulle grynen gå fria, så blir det endast vängel och krängel vid tullbehandlingen.

Herr Wærn: Nu har man i så många punkter ökat priset på de fattiga klassernas lifsmedel, att jag hemställer, om man icke här kunde gifva efter och låta dem få sin julgröt obesattad.

Jag yrkar afslag å utskottets förslag.

Tull å ris-
gryn och ris-
mjöl m. m.

(Forts.)

Herr Biesért: Jag skall be att få förtydliga mitt yrkande. Mitt yrkande afsåg endast den ändring i utskottets förslag, att artikeln risgryn måtte derur uteslutas och få förblifva tullfri, såsom den uu är. Jag inser de svårigheter, som kunde följa af att rismjöl blefve fritt, när andra mjölsorter äro tullbelagda.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr grefven och talmannen, att i afseende på förevarande punkt yrkats dels bifall till hvad utskottet deri hemställt, dels af herr *Biesért*, att utskottets hemställan skulle afslås, för så vidt densamma afsåge risgryn, men bifallas i öfrigt, dels ock att utskottets hemställan skulle i sin helhet afslås.

Härefter gjorde herr grefven och talmannen propositioner enligt dessa yrkanden samt förklarade sig finna propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf och sedan såsom kontraposition dervid antagits afslag å utskottets hemställan, uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller 44 punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 8, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås punkten.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstningen befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—63;

Nej—48.

Den fortsatta behandlingen af föreliggande betänkande uppsköts till aftonsammanträdet.

Justerades ett protokollsutdrag för detta sammanträde, hvar-
efter kammaren åtskildes kl. 2,38 e. m.

In fidein

A. von Krusenstjerna.